

20.8.2025

TIETOPAKETTI | JULKINEN

Omavastuu ja muutosturva

Tietopaketti

Työllisyysrahasto

Sysselsättningsfonden | Employment Fund

Omavastuumaksu ja muutosturva

Tietopaketin sisältö

- Omavastuumaksu
 - Erkki Esimerkki – esimerkki omavastuumaksusta
- Muutosturvamaksu
 - Milloin työnantajan on maksettava muutosturvamaksu?
 - Teppo Työntekijä – esimerkki muutosturvasta
- Erkki Esimerkki – esimerkki omavastuumaksun ja muutosturvamaksun yhteensovituksesta siirtymäaikana
- Omavastuumaksun ja muutosturvan toimeenpano Työllisyysrahastossa
- Omavastuumaksu ja muutosturva lukuina vuonna 2024

Työttömyyspäivärahan **lisäpäivät** eli henkilöiden oikeus päästä ns. eläkeputkeen **on poistumassa**. Tämän johdosta päättyy myös työnantajan velvollisuus maksaa irtisanomistaan tai lomauttamistaan työntekijöistä työttömyysturvan omavastuumaksua. **Lisäpäiväoikeus korvautuu henkilön oikeudella saada muutosturvapaketti ja työnantajan velvollisuudella maksaa muutosturvamaksu** vuoden 2023 alusta lukien.

Omavastuu- ja muutosturvamaksun suuruus perustuvat työttömyysvakuutusmaksun alaiseen työnantajan palkkasummaan. Jatkossakaan pienimmät työnantajat eivät siis ole velvollisia maksamaan muutosturvamaksua.

Ostavastuumaksu

Työnantaja voi olla velvollinen maksamaan omavastuumaksun, jos työnantaja on irtisanonut tai lomauttanut lähellä eläkeikää olevan työntekijän ja tämä on jäänyt pitkäaikaisesti työttömäksi tai lomautetuksi. Omavastuumaksuilla rahoitetaan irtisanomisista ja lomautuksista aiheutuneita työttömyysetuusmenoja.

Ostavastuumaksu koskee työnantajia, joiden työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva palkkasumma ylittää sille vuosittain asetetun alarajan. Maksu perustuu lakiin työttömyysetuuksien rahoituksesta.

Viimeiset omavastuumaksutapaukset tulevat Työllisyysrahastolle vuonna 2030. Näin ollen viimeiset omavastuumaksut voidaan määrätä vuonna 2035. Vuonna 1964 syntyneet on viimeinen ikäluokka, joka pääsee työttömyyspäivärahan lisäpäiville, ja josta työnantaja on velvollinen maksamaan omavastuumaksun.

Erkki – esimerkki omavastuumaksusta

Yritys Oy irtisanoo 1.4.2025 Erkki Esimerkin työsuhteen päättymään 1.10.2025. Erkki on syntynyt 11.12.1963, ja hänen työsuhteensa Yritys Oy:ssä alkoi 15.1.2010. Erkin ansiopäivärahan suuruus on 88,50 euroa päivässä, joka vastaa noin 3 400 euron säännöllistä kuukausipalkkaa. Yritys Oy:n palkkasumma vuonna 2024 on 10 000 000 euroa.

Erkin irtisanomisesta koituva maksu Yritys Oy:lle

Omavastuumaksuprosentti
$$\frac{(10\,000\,000 - 2\,337\,000)}{(37\,392\,000 - 2\,337\,000)} \times 90\% = 19,67\%$$

Omavastuumaksu
$$325\text{ pv} \times 88,50\text{ e/pv} \times 19,67\% = 5\,657,58\text{ euroa}$$

Muutosturvamaksu

Työnantaja voi olla velvollinen maksamaan muutosturvamaksun, jos tämä on irtisanonut 55 vuotta täyttäneen työntekijän tuotannollisista tai taloudellisista syistä ja työntekijä on ollut työnantajan palveluksessa vähintään viisi vuotta.

Muutosturvamaksuilla rahoitetaan työntekijän muutosturvapakettia. Muutosturvapaketti koostuu työvoimaviranomaisen irtisanotulle työntekijälle järjestämästä kahden kuukauden palkkaa vastaavasta muutosturvakoulutuksesta ja Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan irtisanotulle työntekijälle maksamasta yhden kuukauden palkkaa vastaavasta muutosturvarahasta.

Muutosturvamaksu koskee työnantajia, joiden työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva palkkasumma ylittää sille vuosittain asetetun alarajan. Maksu perustuu lakiin työttömyysetuuksien rahoituksesta.

Milloin työnantajan on maksettava muutosturvamaksu?

1

Työnantaja irtisanoo 55 vuotta täyttäneen työntekijän tuotannollisista tai taloudellisista syistä.

Työllisyysrahasto laskuttaa muutosturvamaksun irtisanovalta työnantajalta.

2

Irtisanottu työntekijä on ollut työnantajan palveluksessa vähintään 5 vuotta.

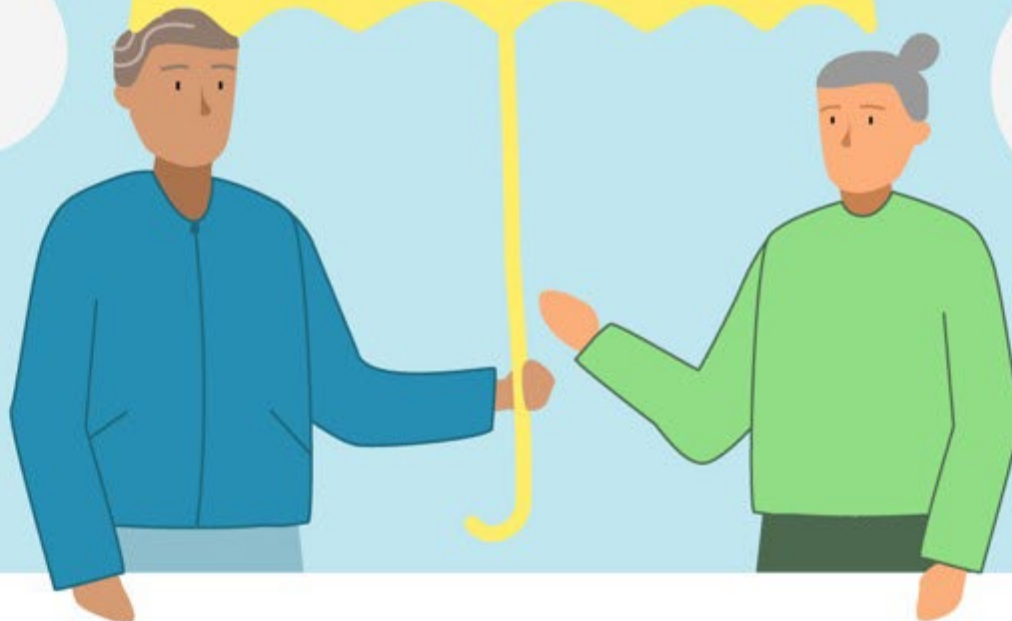
3

Irtisanovan työnantajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva palkkasumma ylittää sille asetetun alarajan irtisanomisvuotta edeltäneenä vuonna*.

*Vuonna 2024 noin 2,3 milj. euroa.

Työnantajan täytyy maksaa muutosturvamaksu, jos nämä ehdot täyttyvät:

Lähde: Kelan, TYJ:n ja Työllisyysrahaston yhteinen materiaali

Muutosturvamaksu

Teppo Työntekijä aloitti työskentelyn Yritys Oy:ssä 1.1.2017. Teppo täytti 55 vuotta vuoden 2024 syyskuussa. Yritys Oy irtisanoo Tepon työsuhteen 3.2.2025 tuotannollisella tai taloudellisella syillä. Tepon keskimääräinen kuukausiansio on 3 500 euroa. Yritys Oy:n työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva palkkasumma on 25 400 000 euroa vuonna 2024.

Tepon irtisanomisesta koituva maksu Yritys Oy:lle

Muutosturvan maksukerroin: $(25\,400\,000 \text{ euroa} - 2\,337\,000 \text{ euroa}) \div (37\,392\,000 \text{ euroa} - 2\,337\,000 \text{ euroa}) \times 2,20 = 1,45$

Muutosturvamaksu: $1,45 \times 3\,500 \text{ euroa} = 5\,075 \text{ euroa}$

Omavastuumaksun ja muutosturvamaksun yhteensovitus siirtymäaikana

Yritys Oy irtisanoo 16.6.2025 Erkki Esimerkin työsuhteen päättymään 16.12.2025. Erkki on syntynyt 5.6.1963 ja hänen työsuhteensa Yritys Oy:ssä alkoi 15.1.2000. Erkki aloittaa työvoimaviranomaisen kanssa sopimansa muutosturvakoulutuksen työsuhteen irtisanomisen jälkeen 1.8.2025. Erkki hakee muutosturvarahan työttömyyskassalta. Erkki ei työllisty vaan työsuhteen päättymisen jälkeen hän hakee työttömyyspäivärahaa työttömyyskassalta. Hänen ansiopäivärahansa suuruus on 88,50 euroa päivässä, joka vastaa noin 3 400 euron säännöllistä kuukausipalkkaa. Yritys Oy:n palkkasumma on 35 000 000 euroa vuonna 2024.

Erkin irtisanomisesta koituvat maksut Yritys Oy:lle

Muutosturvan maksukerroin
 $(35\,000\,000 - 2\,233\,700) \div (37\,392\,000 - 2\,337\,000) \times 2,20 = 2,05$

Muutosturvamaksu
 $3\,400 \text{ e} \times 2,05 = 6\,970,00 \text{ euroa}$

Omavastuumaksuprosentti:
 $(35\,000\,000 - 2\,233\,700) \div (37\,392\,000 - 2\,337\,000) \times 90 \% = 83,86 \%$

Omavastuumaksu
 $258 \text{ pv} \times 88,50 \text{ e/pv} \times 83,86 \% = 19\,147,75 \text{ euroa}$

Yhteensovituksessa muutosturvamaksu vähennetään omavastuumaksusta
 $19\,147,75 \text{ e} - 6\,970,00 \text{ e} = 12\,177,75 \text{ e}$
(huomioidaan omavastuumaksua koskevassa kuulemisessa, päätöksessä ja laskussa)

Omavastuumaksun ja muutosturvan toimeenpano Työllisyysrahastossa

- 1 Työllisyysrahasto on omavastuumaksun ja muutosturvan rahoituksen asiantuntija ja luotettava toimeenpanija.**
- 2 Koulutamme uuden muutosturvan rahoituksesta sidosryhmiämme. Lisäksi tuotamme tietoa muutosturvan toimeenpanosta ja vaikutuksista. Esimerkiksi tieto muutosturvaa eniten käyttävistä aloista on vain Työllisyysrahastolla.**
- 3 Muutosturva on ollut käytössä vasta pari vuotta, joten sen vaikutusten arviointia tehdään vielä yhdessä muiden muutosturvaa toimeenpanevien kesken.**

Omavastuumaksu ja muutosturva lukuina vuonna 2024

Muutosturvan toisena käytössäolovuotena eli vuonna 2024 Työllisyysrahastossa tuli vireille noin 3 200 muutosturva-asiaa (1 000 vuonna 2023). Määräsimme työnantajalle muutosturvamaksun noin 2 400 (500) tapauksessa. Keskimääräinen käsittelyaika maksupäätökseen johtaneissa tapauksissa oli 57 (75) päivää.

Merkitsimme muutosturvamaksuja noin 16 (6) miljoonaa euroa. Muutosturvan määrät kasvoivat siis selvästi verrattuna vuoteen 2023.

Vuonna 2024 vastaanotimme noin 3 900 uutta omavastuuasiaa (6 700 vuonna 2023). Määräsimme työnantajalle omavastuumaksun noin 370 (1 000) tapauksessa. Keskimääräinen käsittelyaika maksupäätökseen johtaneissa tapauksissa oli 59 (46) päivää.

Merkitsimme omavastuumaksuja noin 7 (14) miljoonaa euroa.

Työllisyysrahaston asiantuntijat antavat mielellään lisätietoa toimeenpanostamme.

Ota yhteys viestinta@tyollisyysrahasto.fi.

Työllisyysrahasto

Sysselsättningsfonden | Employment Fund